

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiilor institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Un pas spre realitate. — Note lămuritoare referitoare la planul de asanare a debitorilor agricoli. — Noua lege bancară. — Asanarea debitorilor agricoli. — Bilanțul crizei financiare interne. — *Cronica:* Nou inspector general la Banca Națională a României. Sindicate bancare în provincie. Favorizarea fuziunilor de bancă. Noui proiecte de legi economice. Numărul șomerilor în Statele Unite ale Americii. Dela Academia comercială. Poșta Redacțiunii.

Un pas spre realitate.

Dacă activitatea guvernului actual a fost sau nu conformă cu promisiunile pe cari le-a făcut în epoca alegerilor, rămâne să se pronunțe alții. E adevărat că mare fericire nu ne-a cuprins dela Mai încoace. Dar trebuie să recunoaștem că mai sunt evenimente, cari întrec puterile și forțele umane de opunere.

Trebuie totuși să remarcăm un început de operă pozitivă pe care l-a făcut dl. Ministru Ionescu-Șișești la departamentul agriculturii, care pe lângă faptul că a distrus hibriditatea legii cerealelor a fixat și un program de îndrumări pe care va călca de acum înainte plugăria românească.

Ceeace formează însă pasul hotărâtor în noua concepție pe care urea s'o inaugureze în agricultură, este aducerea legii privitoare la avantajile acordate asociațiilor pentru îmbunătățirea agriculturii. Acesta este cel mai însemnat element de sprijin în ameliorarea situației economice a gospodăriei țărănești.

E curios că deși votată numai în 1929, „legea pentru organizarea cooperativei” nu menționa, sau mai bine zis,

preciza prea puțin asociațiile cooperative de această natură. Astfel ea definea obiectul asociației cooperative, precum urmează: ¹⁾

Art. 4. „Societățile cooperative pot avea ca obiect orice activitate în legătură cu nevoile economice și culturale comune, ale asociațiilor lor.

Astfel se vor putea constitui cooperative pentru înlesnirea creditului necesar asociațiilor și fructificarea economiilor populare (bănci populare); pentru cumpărarea și arendarea de pământ (Obștii satești); pentru efectuarea în comun a lucrărilor de îmbunătățiri funciare; pentru organizarea lucrului în comun; pentru utilizarea în comun de mașini și instalațiuni; pentru aprovizionarea asociațiilor cu cele trebuitoare exercitării profesiei, precum și valorificarea produselor muncii, pentru procurarea articolelor de primă necesitate (magazine de consum); pentru înlesnirea de condițiuni ieftine și sănătoase de locuit, etc.

Se vor putea constitui cooperative cari să aibă ca obiect satisfacerea în acelăș timp a mai multor nevoi ale asociațiilor lor“.

Precum se vede din parcurgerea acestui articol, tocmai asociația cooperative pentru exploatarea agricole în comun a proprietăților țărănești, lipsea cu desăvârșire. Iar în afară de creditul cooperative pe care Dobrogeanu-Gherea în studiile sale l-a disecat în lumina adevărului adevărat celelalte obiecte ale asociației cooperative sunt mai mult sau mai puțin iluzorii din punct de vedere

¹⁾ Vezi Monitorul Oficial Nr. 71 din 28 Martie 1931.

al aplicării lor în mediul rural. Oricine își dă seama că dacă e vorba de cooperarea de consum, ea privește mai mult clasa muncitorească dela orașe, țăranul producându-și în cuprinsul gospodăriei lui, aproape toate alimentele. În ce privește chestiunea îmbunătățirilor funciare pe calea cooperării, e o gândire iluzorie și utopică. Îmbunătățirile funciare sunt prin excelență întreprinderi de investiții uriașe, pe cari cooperarea nu e în stare să le realizeze. Ce a mai rămas atunci definit din obiectul cooperării? Procurarea de mașini în comun? Aceasta este o problemă, care s'a rezolvat în multe părți și fără intervenția asociației cooperative. Iar dacă e vorba de locuințe ieftine și igienice, apoi cooperarea nu e factorul care rezolvă problema. Pentru aceasta este în primul rând necesară o structură culturală rurală mai desăvârșită.

Domeniul asociației cooperative agricole de producție, era cel mai chemat să fie precizat. Și e curios că deși om cu cultură economică deosebită, de doctrină țăranistă și de vederi și concepții realiste, dl Răducanu autorul legii pentru organizarea cooperării, omisese din cuprinsul ei tocmai partea cea mai adecuată țăranilor românești și în special cea ce formează primul element în domeniul raționalizării: asociația forțelor. Am avea impresia că s'a pornit cu legea cooperării nu atât aplicând-o în domeniile unde ea ar fi avut cea mai potrivită și proprie chemare, ci ca un instrument de luptă fățișă contra instituțiilor capitaliste, atunci când domeniul de activitate a acestora încă multă vreme nu se poate confunda. Ori-cum am privi lucrurile deci, se făcuse dacă nu un pas greșit, cel puțin unul nepotrivit cu nevoile țăranilor românești.

Legea privitoare la avantajile acordate asociațiilor pentru îmbunătățirea agriculturii" adusă de dl Ministru al agriculturii Ionescu-Șișești umple așa dar un gol pe care plugăria românească îl resimțea în întreaga sa respirație.¹⁾ Căci iată ce spune dl Gh. Tașcă, fostul rector al Academiei comerciale din București,

într'o conferință ținută în cadrul problemelor de raționalizare și intitulată: Capitalul și raționalizarea:²⁾

„Țăranul nostru risipește timp și risipește capital. Risipește timp. Ca în toate societățile înapoiate omul dela țară face de toate: el își drege plugul; el bate fierul; el gătește de mâncare; el pune speteaza care lipsește dela roată; el face resteele. Sculat dela ora trei dimineața el nu poate pleca din curte înainte de ora 6. Pleacă la arat la distanță de 10 km. de sat, câte odată mai mult. Ajunge la brazdă la ora nouă dimineața. Ară trei ore, la douăsprezece desjugă boii, îi duce la adăpat, mănâncă el, hrănește boii și-i înjugă din nou la ora trei după masă, ară până la ora cinci când pleacă înapoi spre casă, până unde îi trebuiesc trei ore de drum“.

Rânduri impresionante prin cari ni se înfățișază toată risipa de energie pe care țăranul o face în sistemul individual de muncă agricolă, sistem care nici măcar pe romanticii de odinioară nu-i mai încântă, pentru că și acest sentiment a evoluat cu dezvoltarea mașinismului modern. Făcând un calcul elementar rezultă că randamentul în timp al muncii țăranesti este abia de 37—40%. Ce ar fi dacă am mai pune la contribuție faptul că aratul cu boii se face mai încet și mai rudimentar? Am ajunge la concluzia că randamentul agriculturii românești este abia 10—15% din cel modern. Și în aceste condițiuni ne plângem că nu putem ține pas cu ritmul vremii.

Dar dacă continuăm mai adânc cu investigațiile, lucrurile devin direct înfricoșătoare. După acelaș autor citat mai sus punându-ne în cazul unei colectivități rurale de 1500 Ha și admitând pentru această colectivitate o cultivare în loturi de 15 Ha. numind-o proprietate mare și una în loturi de 5 Ha. numind-o proprietate mică, apoi iată ce desavantaje prezintă ultima față de prima:

a) Risipă mare de timp, căci socotind prețul orelor pierdute de populația agricolă prin drumurile lungi și încete pe cari le face și prin operațiunile de tot felul ce trebuiesc gospodăriei sale, se pierd 52 miliarde Lei anual. Și pe jumătate dacă cifra ar fi adevărată și tot e ceva monstruos.

¹⁾ Vezi textul legii în Monitorul Oficial Nr. 167 din 22 Iulie 1931.

b) Risipă de capital, căci referindu-ne la cele două feluri de exploatare — adică într-o proprietate mare de 15 Ha. și într-o proprietate mică de 5 Ha. — capitalul investit e cu atât mai mare pentru unifatea de suprafață cultivată, cu cât lotul e mai mic. În cazul particular menționat mai sus, capitalul de investiție este de Lei 1660 de Ha. pentru lotul mare și de Lei 8300 (adecă de trei ori mai mare) de Ha., pentru lotul de 5 Ha. O diferență procentuală deci de 300%.

c) Cotă uriașe de amortizare, întrucât lucrul făcându-se cu vite, cu cât proprietatea e mai mică, cu atât trebuie vite mai multe. În acelaș caz pe care l-am înfățișat până acuma, islazul necesar ia 500 Ha. în cazul lotului de 15 Ha., deci din 1500 Ha. nu mai rămân pentru scopuri pure agricole decât 1000 Ha., și 900 Ha. în cazul lotului de 5 Ha., deci mai rămân de cultivat 600 Ha.

Iată deci unde stau neajunsurile agriculturii românești. N'am adaptat-o cu nimic ideilor moderne cari s'au impus cu trecerea timpului. Ba mai mult, prin fărâmițarea proprietății am distrus și bruma de diviziune a muncii, care în mod intuitiv se introdusese în marea exploatare încă dinaintea războiului.²⁾

Prin legea pe care dl. Ministru Ionescu-Șișești a adus-o s'a căutat să se rezolve toate aceste probleme de vital interes pentru însași existența țării românești. Și nu cu întorsături machiavelice de fraze, nici cercând să aducă luna pe pământ, ci comprimând în cuprinsul a 16 articole tot ceea ce era necesar și suficient. Cât de departe suntem de eficacitatea celor 12 răvașe ale unui fost ministru, care credeam că va apuca de coadă tocmă partea practică a lucrurilor.

Avantajile nu vor întârzia de sigur să se producă. Vom evita deci în primul rând pierderile enorme de timp pe cari țăranul le înregistrează în cadrul gospodăriei sale sărace. Asociațiunile agricole prin faptul că pot lucra întocmai ca și pe o proprietate mare, vor aduce toate avantajile acesteia în exploatare: diviziunea muncii, transport rapid, investiții reduse și deci cost mic de pro-

ducțiune. Iar prin eliminarea vitelor dela transporturi, se va putea desvolta a doua ocupațiune rurală importantă: creșterea acestora pentru export. Prin această progresul e urmărit în dublu sens.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

Note lămuritoare referitoare la planul de asanare a debitorilor agricoli.

În numărul premergător al „Revistei Economice” am comunicat textul planului, precum el a fost conceput de autor. Azi — cu îngăduința redacțiunii — dau publicității notele lămuritoare ale autorului, precum și unele dispozițiuni cari pentru cazul că ideea suleată s'ar concretiza, ar fi să se cuprindă într-o lege specială.

Și acum dau cuvântul autorului:

„Este cunoscut că subconsumațiunea constitue cauza principală a crizei economice și că în acelaș sens contribuie în mare măsură lipsa de numerar în circulațiune.

Subconsumațiunea rezultă din slaba putere de consumație a masei, din incapacitatea de cumpărare a țăranului, ale cărui resurse sunt complet epuizate prin dobânzile oneroase pe care le plătește.

Lipsa de numerar se datorește faptului că nu dispunem de acoperirea necesară în aur pentruca emisiunea de monede a Băncii Naționale să fie mărită. Niciodată nu putem acoperi prin împrumuturi contractate în străinătate emisiunea de care avem neapărat nevoie.

Pe de altă parte nu putem avea bani din străinătate, adecă aur, fără a plăti dobânzi variind între minimum 6% și 12% sau chiar mai mult; ori, această dobândă înseamnă chiar ieșirea aurului din țară sub formă de avuții naționale. În consecință nu se poate ca țăranul să găsească acum posibilitatea de a se împrumuta, fără a plăti o dobândă minimală de 12% anual. Aceasta este însă mai mult decât îi produce capitalul împrumutat și poate chiar mai mult decât îi produce întreaga lui avere, așa că este inevitabil ca să ajungă la ruină.

A pune la îndemâna țăranului un izvor de împrumuturi atât de estine, încât dobânda să fie neglijabilă, a-i da posibilitatea de a amortiza capitalul într'un interval de timp mai îndelungat și a aduce în circulațiune o cantitate de monedă suficientă pentru bunul mers al economiei interne, dar subliniem — fără a provoca inflațiune și fără

²⁾ și ³⁾ Vezi Raționalizarea sub diferite aspecte, G. Tașcă: Capitalul și Raționalizarea pag. 62 resp. f. 3—64.

a influența stabilizarea Leului — oferind prin uzul intern un mijloc de schimb printr'o monedă bine garantată, iată care este scopul și obiectul planului pe care l-am elaborat.

Intr'adevăr nimic nu ne poate împiedeca de a crea la noi în țară un mijloc de schimb, adecă o monedă, care să folosească exclusiv operațiunilor interne. Se cere numai ca această monedă să reprezinte o valoare reală, cu alte cuvinte, să fie garantată prin bunuri ce nu se pot distruge, pentru valoarea pe care o indică.

Bancnotele Băncii Naționale sunt acoperite prin stocul de aur, — noua monedă „Leu agricol“, va fi acoperită nu cu o treime din totalul emisiunii, ci cu întreaga valoare a emisiunii și chiar mai mult, cu pământul, cu cinstea și cu munca plugarului nostru!

Nu se poate să existe un om în țara noastră, care să afirme cu conștiința împăcată că această garanție ar fi insuficientă și nici în străinătate nu se va găsi acest om!

Iată deci primul remediu al crizei: Sporirea monedei, nu prin inflațiune, căci este complet și perfect garantată, nici prin împrumut extern cu dobânzi și comisioane, căci acordăm cu toții credit țăranului nostru.

Dar oare îi credim noi de fapt toată suma? Ne putem oare teme că el nu va fi la înălțimea încrederii ce-i arătăm? Niciodată! Noi credem pe țăranul nostru că va fi în stare să plătească — nu dobânda, căci aceasta nu este nici un 1% — capitalul în treizeci de anuități a 4% divizate în patru rate trimestriale. Nu se poate admite ca țăranul să nu urmeze în tocmai aceste condițiuni, deoarece ar însemna să renunțe la pământul său numai pentru a nu plăti anuitatea.

Deci și în ce fel se va garanta noua monedă prin pământul agricultorului, vom expune în urmăre:

Cu „Leii agricoli“ se vor plăti și acoperi toate datoriile contractate de agricultori până în ziua de 1 August 1931. Agricultorul va garanta smua respectivă a datoriilor sale prin ipotecă rangul întâiu și se va obliga a plăti timp de treizeci ani câte 4% anual instituțiunii statului care s'a substituit creditorilor săi.

În felul acesta se poate spune că statul a preluat datoriile agricole și totuși nimeni altul decât numai agricultorul plătește această datorie; nimeni nu poate protesta deoarece nu prin impozite și nici prin alte mijloace nu se forțează pe cei care n-au fost datornici, de a suporta plata datoriilor.

Moneda creată astfel este deci garantată de țărani atât prin avere, cât și prin munca și cinstea

lor. Tot atât de importante sunt și consecințele acestei operațiuni.

„Țăranul scăpat de sub jugul dobânzilor oneroase, își va reface gospodăria destrămată și va putea lucra în mai bune condițiuni, ceea ce va fi spre câștigul economiei naționale, deci spre al tuturor; câștigul său nu va mai lua drumul spre tezaurul băncii și spre punga cămătarului, ci va merge spre comerciant și industriaș, spre muncitor și meseriaș, aducând țăranului contra-valoarea muncii sale, iar vieții și activității noastre economice, impulsul și puterea spre progres.

Statul va avea ca urmare, ce și dela cine să încasseze impozite necesare gospodăriei sale. va putea deci să plătească restanțele ce datorează direct sau indirect industriilor din țară, cari vor putea astfel reîncepe activitatea, iar șomajul va dispărea.

Armata nu va fi desigur ultima care să resimtă resursele mai puternice ale statului și desigur că funcționarii publici vor beneficia și ei de îmbunătățirea generală.

După această expunere cu caracter general publicăm mai jos dispozițiunile unui anteproiect de lege prin care precizăm pe cât este posibil pe această cale, modul în care înțelegem punerea în aplicare a planului în discuțiune.

„Se autoriză statul de a emite prin Ministerul de Finanțe scrisuri cu valoare nominală de 20, 100, și 500 Lei, care vor servi la acoperirea datoriilor contractate de către agricultorii cetățeni români, până la 1 August 1931.

Valoarea scrisurilor este stabilită și egală cu 100% valoarea nominală indicată pe fiecare. Statul garantează valoarea integrală a scrisurilor.

Statul este la rândul său garantat de către „Oficiul lichidării datoriilor agricole“ (O. L. D. A.) care se va înființa anume prin legea pentru asanarea debitorilor agricoli.

Scrisurile emise de Stat au putere de plată cu întreaga lor valoare și oricine în interiorul țării este obligat a primi plata cu aceste scrisuri; spre deosebire de moneda existentă, scrisurile se vor numi „Leii agricoli“.

Suma totală emisă în „Leii agricoli“ va fi maximum egală cu suma totală a datoriilor numite mai sus.

„Leii agricoli“ se vor lansa în circulațiune numai de „O. L. D. A.“

„O. L. D. A.“ va restitui Statului la finele fiecărui an 3.33% din totalul emisiunii puse în circulațiune.

Statul va distruge imediat „Leii agricoli“ primiți dela „O. L. D. A.“ drept cotă de 3.33%; în cazul când „O. L. D. A.“ ar fi plătit însă total sau în parte cu altă monedă decât „Leii agricoli“,

Statul este obligat ca în termen de 15 zile să distrugă din „Leii agricoli“ aflați în circulațiune, echivalentul sumei primite în altă monedă.

La finele anului al treizecilea după anul emisiunii „Leilor agricoli“, Statul va retrage din circulațiune și va distruge toți „Leii agricoli“, iar cu aceeași dată puterea de circulațiune și de plată ale acestor scrisuri va fi anulată.

Prin lege specială se va putea prolongi termenul de treizeci ani, micșorându-se în schimb cvota anuală indicată mai sus: 3.33%.

Această lege specială se va putea pune în aplicare numai în cazul când prețul cerealelor ar scădea cel puțin cu 30% în intervalul acestor treizeci ani și ținând seamă de această scădere.

Afară de cele mai sus comunicate, autorul și-a luat osteneala de a schița toate amănunțele în legătură cu înființarea și funcționarea Oficiului de lichidare amintit. Acest prețios material însă, privește și poate interesa autoritățile, cari ar fi chemate să realizeze planul de asanare pus în deliberare.

Este cert un lucru și anume că de urgență trebuie ceva făcut pentru salvarea țărânilor noastre, astăzi înglodate până la sufocare în datorii. Dealtcum urmează inevitabil prăbușirea economiei noastre naționale.

Sibiu, la 4 Septembrie 1931.

Petre Drăghici,
senator.

Noua lege bancară.

Începem să publicăm în numărul de față, în întregime „Proiectul de lege pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă, schițat pe scurt, în numărul trecut și care urmează a se prezenta spre dezbateră corpurilor legiuitoare în sesiunea de toamnă a. e.

Voim să fie cunoscut acest proiect în cercuri cât mai largi, a celor pe cari îi privește și adresăm cercurilor noastre bancare și cetitorilor să ne comunice mai pe larg ori și pe scurt toate obiecțiunile, ce le au față de dispozițiile acestui proiect.

Obiecțiunile, ce ni se vor comunica, împreună cu părerea noastră asupra dispozițiilor proiectului, vor servi de bază unui memoriu, ce „Solidaritatea“ va prezenta guvernului în chestiunea reglementării comerțului de bancă.

TITLUL I.

Dispozițiuni generale.

Art. 1. — Prin întreprindere bancară se înțelege orice întreprindere comercială al cărei obiect principal este acela de a săvârși orice

fel de operațiuni asupra sumelor de bani în număr, asupra creditelor, asupra efectelor de comerț și asupra diferitelor valori negociabile, indiferent dacă întreprinzătorul are de scop să exercite toate sau numai o parte din aceste operațiuni.

Art. 2. — Nici o persoană fizică nu poate singură exercita comerțul de bancă. — Acest comerț se exercită numai de către societățile bancare constituite în condițiunile legii de față.

Art. 3. — Se consideră societate bancară orice societate comercială înscrisă în registrul societăților bancare.

Întreprinderile al căror obiect principal este comerțul de bancă, neînscrise în acest registru, pe lângă celelalte sancțiuni civile și penale, vor fi puse în stare de lichidare potrivit art. 53, aliniatul final din această lege.

Art. 4. — Comerțul de bancă nu se poate exercita decât pe baza unei autorizațiuni speciale.

Această autorizare se acordă de către Consiliul Superior Bancar în condițiunile legii de față și poate fi dată pentru tot felul de operațiuni de Bancă sau numai pentru un număr limitat din aceste operațiuni.

Nefolosirea autorizațiuni timp de un an dela data acordării ei atrage deplin drept pierderea beneficiului de a exercita comerțul de bancă.

Autorizațiunea va putea fi totuși reînnoită după o nouă examinare a condițiunilor de înființare.

Art. 5. — Cererea de autorizare se va adresa Consiliului Superior bancar, instituit potrivit art. 42 din prezenta lege, la care se va alătura proiectul actului constitutiv și al statutelor precum și lista membrilor din Consiliul de administrație.

Consiliul Superior Bancar, examinând oportunitatea economică, generală și locală, a înființării unei noi întreprinderi de bancă, precum și îndeplinirea tuturor condițiunilor cerute de lege, hotărăște în mod definitiv asupra cererii de autorizare.

Consiliul Superior Bancar poate propune părților modificările și completările, cari trebuie aduse actului constitutiv și statutelor, când cele prezentate cuprind clauze sau norme contrarii legii de față sau celorlalte legi în vigoare.

Art. 6. — Toate întreprinderile bancare funcționând în România sunt supuse legii de față.

Numai întreprinderile bancare având sediul central în România pot deschide sucursale pe teritoriul acestei țări.

Întreprinderile bancare cu sediul principal în străinătate vor putea exercita comerțul de bancă în România în condițiunile legii de față.

În toate societățile bancare funcționând în România cel puțin o treime din numărul membrilor Consiliului de administrație și al Consiliului de cenzori vor fi cetățeni români.

Art. 7. — Sunt aplicabile societăților bancare toate dispozițiile din codul de comerț, sau din celelalte legi în vigoare, cari nu sunt contrarii prescripțiilor acestei legi.

Dispozițiile legii de față se aplică și instituțiilor de credit funcționând pe baza de legi speciale, numai în măsura în care nu contravin dispozițiilor acestor legi speciale.

TITLUL II.

Dispozițiuni referitoare la constituirea și administrarea Societăților bancare.

Art. 8. — Actul constitutiv și statutele unei societăți bancare, oricare ar fi forma statutului sau juridic, trebuie constatate numai prin act autentic.

Statutele unei societăți bancare vor trebui să arate în mod lămurit și amănunțit operațiunile autorizate a le exercita.

Art. 9. — Pe lângă fiecare Tribunal de comerț din țară se va înființa câte un registru special, denumit Registrul societăților bancare, în care se vor înscrie, în întregime, atât actul constitutiv, cât și statutele societăților bancare.

Nici o societate bancară nu va putea fi înscrisă în acest registru mai înainte ca actul constitutiv și statutele sale să fi fost aprobate de către Consiliul Superior Bancar.

Inscrierea în registru se va face pe baza unei ordonanțe dată de președintele tribunalului de comerț din localitatea unde societatea bancară își va stabili sediul său principal.

Orice modificare statutară, autorizată de Consiliul Superior Bancar, se va înscrie în acest registru pe baza unei ordonanțe dată de președintele Tribunalului comercial potrivit procedurii fixată prin acest articol.

În termen de 30 zile dela data ordonanței de înscriere atât actul constitutiv și statutele, cât și deciziunea de încuviințare dată de Consiliul Superior Bancar vor fi publicate în întregime, în Monitorul oficial, și în extras în cel puțin două din zările cele mai răspândite în localitate.

Sunt aplicabile registrului societăților bancare toate dispozițiile din legea pentru înființarea unui registru al comerțului, cari nu sunt contrare legii de față.

Art. 10. — Se vor aplica societăților bancare toate dispozițiile referitoare la firmele sociale din legea pentru înființarea unui registru al comerțului, precum și următoarele dispozițiuni.

Denumirea de „Bancă” nu poate fi întrebuintată decât în firma socială a unei întreprinderi bancare legalmente autorizată și constituită.

O bancă nu-și poate alege o firmă socială, care ar putea provoca eventual credința că este vorba de Banca Națională a României.

Orice modificare a firmei sociale nu se poate face decât cu autorizarea expresă a Consiliului Superior Bancar.

Pe orice act, corespondență sau imprimat ale ori-cărei societăți bancare se va arăta lămurit capitalul subscris și efectiv vărsat, rezervele, localitatea, sediul principal și adresa, succursale, precum și data și numărul de înscriere în registrul societăților bancare.

Art. 11. — Capitalul unei societăți bancare în nume colectiv, în comandită simplă, sau cu răspundere limitată, nu poate fi mai mic. În orașul București de Lei 20.000.000; în orașele: Ploești, Galați, Constanța, Iași, Chișinău, Cernăuți, Cluj, Oradea Mare, Timișoara, și Craiova de 10.000.000 Lei; în celelalte orașe de 5.000.000 Lei; iar în comunele rurale de 2.000.000 Lei.

Este interzis a se constitui capitalul social prin aporturi în natură, sau prin debitări în cont.

Cel puțin jumătate din capitalul social va trebui să fie efectiv vărsat la constituirea Societății, iar restul cel mai târziu într'un an dela constituire.

Art. 12. — Capitalul societăților bancare anonime, sau în comandită pe acțiuni, nu va putea fi mai mic decât doborâtul sumelor specificate în articolul precedent, după localități.

Este interzisă constituirea capitalului social prin aporturi în natură sau prin debitări în cont.

Membrii fondatori ai societăților bancare pe acțiuni sunt obligați a păstra timp de cinci ani o cotă de cel puțin 10% din capitalul social.

Cel puțin jumătate din capitalul subscris va fi vărsat și pus la dispozițiunea societății în chiar ziua constituirii ei, restul urmând a fi vărsat cel mai târziu într'un an dela constituire.

Capitalul social va fi divizat în acțiuni a căror valoare nominală nu poate fi mai mică de 500 Lei fiecare.

Sunt interzise acțiunile cu vot plural.

Cheltuelile de constituire nu vor putea depăși 5% din valoarea capitalului social și ele vor fi amortizate în decursul primilor cinci ani dela înființarea societății.

(Va urma.)

Asanarea debitorilor agricoli.

— Un ecou —

În Nr. 35 din 29 August a. c. al „Revistei Economice” domnul senator Drăghici rezumă cu cuvinte elogioase o lucrare — după cum ne spune a unui tânăr, care deocamdată dorește să rămână anonim — despre chipul cum s'ar putea realiza asanarea debitorilor agricoli.

Planul prevede:

1. O instituție a statului, care va pune în circulație „scrisuri” garantate de Stat. Valoarea totală a scrisurilor va fi egală cu aceea a datoriiilor contractate până la 1 August 1931.

2. Scrisurile se vor chema „Lei agricoli”, vor avea aceiași putere de plată ca și moneda actuală și vor servi pentru uzul intern.

3. Statul prin instituția amintită se va substitui creditorilor și-i va plăti cu „Lei agricoli“.

4. Debitorii Statului sunt obligați prin actul de ipotecă a plăti 30 de ani câte 4% anual asupra creanței.

Restul prevede operațiuni de detaliu, care, mai de care mai plină de bune intențiuni.

Deci prin acest plan se crează o monedă nouă cu curs forțat pe lângă moneda Băncii Naționale stabilizată (recte convertibilă) urmare: moneda stabilizată fiind mai bună se va tezuriza și va dispărea din circulație!

Câți „Lei agricoli“ se vor emite? — Date sigure nu avem. — În discuțiile avute în anii 1929 și 1930 cu ocaziunea proiectării Creditului Ipotecar Agricol s'a spus, că datorile agricole ar fi de 30—100 miliarde de Lei. Deci se va emite o pletoară de 30—100 miliarde „Lei agricoli“, cari nu pot avea altă soartă decât devaluarea într'un timp foarte scurt.

De senator Drăghici exprimă și Dsa teama că „Lei agricoli“ poate vor prăpădi Lei Băncii Naționale a României și se întreabă, dacă nu ar fi mai bine, ca operațiunea de mai sus să fie făcută prin obligațiuni de stat cu 5—5.50%, amortizabile în decurs de 30 de ani, prin sortire.

Operațiunea aceasta forțat nu poate da rezultate bune, pentru că punerea în circulație a unei noi rente de stat pentru o valoare nominală de 30—100 miliarde Lei, înseamnă prăbușirea cursului rentelor existente, deci nimicirea creditului Statului. — Într'adevăr: după cursul de azi emisiunea nouă 5% piața o va negocia la început cu 40—50 Lei pentru o sută Lei valoare nominală. Emisiunea nouă fiind așa de mare va trebui scurtă vreme — puține luni — pentru a nu mai găsi cumpărători de rente de ale statului la orice curs.

Legiutorul din 1930 prin crearea Băncii Agriculturii și a Creditului Ipotecar Agricol a dat o soluțiune incomparabil mai bună decât cele propuse de către tânărul recomandat de dl senator.

Pentru însănătoșirea proprietății agricole (aceasta interesează producția și nu proprietarul) după ce se vor crea Creditele, va trebui să se revină și asupra legislației speciale de urmărire, căci numai așa se pot topi ipotecile prea mari, ce apasă aceste proprietăți.

(Sibiu.)

N. M. GHITESCU.

Bilanțul crizei financiare interne.

Într'un număr recent al ziarului „Neamul Românesc“ dl ministru de finanțe ne prezintă un bilanț a ultimei crize financiare interne.

În răstimpul dela 31 Mai a. e. — 15 August a. e. cele 5 bănci mari din capitală — azi sindicalizate — au rambursat 500 milioane Lei credite din străinătate și peste trei miliarde Lei retrași de deponenții din țară.

În același timp ele au obținut dela Banca Națională a României, un scont de aproape 3 miliarde Lei, portofoliul total trecând dela 7200 milioane Lei, la 11 miliarde 700 milioane Lei.

În intervalul de 2½ luni a fost deci pe piața noastră o mișcare de fonduri de Lei 7½ miliarde.

Biletele în circulație, conturile curente, monetele divizionare metalice s'au sporit dela Lei 21 miliarde 814 milioane din lunie a. e. la Lei 25 miliarde 174 milioane în August a. e.

Mijloacele de plată în circulație s'au mărit în total cu Lei 3 miliarde 360 milioane, din care circa Lei 2 miliarde 500 milioane reprezintă sporul hârtiei-monetă.

Și aceasta augmentare extraordinară a circulațiunii monetei-hârtie, mulțumită solidității băncii noastre de emisiune, s'a putut realiza fără a suferi nici o scădere cursul Leului și fără a se altera proporția stocului metalic a Băncii.

O prestațiune extraordinară a băncii de emisiune, ce merită a fi relevată și fixată aici.

CRONICA

Nou Inspector general la Banca Națională a României. Precum suntem informați, dl Nicolae C. Mărculescu, director al Sucursalei din Sibiu a Băncii Naționale a fost înaintat cu ziua de 1 Septembrie a. e., pe lângă menținerea postului său actual, la rangul de *inspector general*.

Înaintarea aceasta este răsplata bine-meritată a unei munci devotate și rodnice de mai multe decenii prestată de dl Mărculescu în cadrele Băncii Naționale, în ultimele două decenii în posturi de importanță și de grea răspundere.

Sucursala din Sibiu a Băncii Naționale, dl inspector general Mărculescu, o conduce încă dela înființarea ei, din 1920, cu tact, bunăvoință și pricepere.

În cercurile clienților B. N. noul inspector general, în urma faptului, amabilității și a felului său de a fi, în și afară de serviciu, se bucură de multă stimă și largi simpatii. Acestea ar fi regretat mult, dacă înaintarea în rang a dlui Mărculescu ar fi necesitat o schimbare în conducerea Băncii Naționale. Din norocire s'a găsit formula, ca dl Mărculescu să poată rămânea, și în noua sa calitate, la postul său.

Felicităm, și ca interpreți a sentimentelor cercurilor bancare, comerciale și industriale de aici, pe dl Dir. Mărculescu, din prilejul înaintării sale în înaltul rang de inspector general și urăm să ne fie dați încă mulți ani de colaborare cu D-Sa pe câmpul azi atât de spinos al economiei naționale.

*

Sindicate bancare în provincie? Ziarele din capitală au adus în ultimul timp, mai de multe ori știrea, că sunt tratative serioase pentru înființarea de syndicate bancare și în provincie. Știrea a fost reprodusă și de câteva reviste de specialitate, cari au indicat și băncile din provincie, cari urmează să formeze syndicatele. După informațiile, ce avem, știrile sunt inexacte. Până în prezent în ce privește Ardealul, nu s'a inițiat din nici o parte formarea de astfel de syndicate și dată fiind situația specială din Ardeal întemeierea lor ar întâmpina dificultăți greu de învins.

*

Favorizarea fuziunilor de bănci. În o convorbire recentă a Ministerului de Finanțe, cu mai mulți directori dela bănci din provincie, ministrul de finanțe dl C. Argetoianu, a declarat, că atât Statul, cât și Banca Națională fac tot ce este cu putință pentru a veni în ajutorul pieței financiare.

A pus totodată în vedere, că guvernul va prezenta în proxima sesiune parlamentară două proiecte de legi. Una din legi va înlesni fuziunea și sindicalizarea băncilor și cealaltă este menită să reglementeze situația debitorilor.

*

Nouii proiecte de legi economice. Pe lângă proiectul de lege privitor la monopolul alcoolului, Ministerul de Finanțe mai prepară încă două proiecte de legi și anume:

Primul proiect de lege privitor la regimul otinului și al berei și

Al doilea proiect de lege privitor la debitorii vinului și al berei.

Ambele aceste proiecte de legi tind la înbușnățirea regimului actual.

*

Numărul șomerilor în Statele Unite ale Americii a fost evaluat la începutul lui August a. e. la 5.100.000 și este temere că în cursul iernii va crește la 7 milioane.

Pentru ajutorarea acestei enorme mase de muncitori fără lucru și câștig s'a cerut parlamentului Statului Newyork suma de 20 milioane de Dolari (circa Lei 3.350.000.000).

*

Dela Academia comercială. Inscriserile la Academia de înalte studii comerciale București, pentru examenele din Octombrie se primesc la secretariat, în ordinea alfabetică, dela 15—25 Septembrie incluziv.

Orice cerere venită după această dată nu va mai fi primită.

Taxa de fiecare obiect este de Lei 100.

Odată cu cererea de înscriere la examene, se va prezenta chitanța de plata integrală a taxelor pe anul școlar 1931—1932.

Cererile de reinscriere se primesc la cassiera Academiei dela 15 Septembrie până la 31 Octombrie.

Inscriserile în anul preparator se primesc până la 15 Noembrie incluziv.

Taxa este de 5000 (cinci mii) Lei.

Pentru intrarea în anul preparator, nu se dă examen de admitere.

Cererile de bursă se fac separat de cele de înscriere; acestea trebuie să fie însoțite de certificat de starea materială a părinților.

Pentru obținerea bursei se dă concurs: (obiectele cerute la concurs sunt: limba română o disertație), geografia statelor Europei și în special a României și matematica).

La concursul de bursă vor fi primiți numai diplomații școalelor comerciale și bacalaureații, cari au media de absolvire minimum 7.

Căminul și cantina Academiei sunt transformate în internat pentru bursieri.

Poșta Redacției.

Dlui I. B. în S. Cupoanele de dividend ale „Uzinelor Reșița” pe 1930, precum suntem informați, urmează a fi plătite abia în Octombrie a. e. deci iarăși cu întârziere de mai multe luni.